

نشست علمی تخصصی هنر ، معماری و شهرسازی عصر پنجشنبه ها

محل برگزاری: سالن اجتماعات مهندسين مشاور هرم پی

زمان: پنجشنبه ۲۳ اردیبهشت ۱۳۹۵

عنوان: اخلاق در مسابقات معماری

سخنرانان و اعضای پنل: خانم دکتر نسرين کاتب، آقای دکتر جهانگیر درویش، آقای دکتر داریوش فرهود

چکیده‌ای از سخنرانی‌ها به شرح زیر می‌باشد.

آقای دکتر محمد مهدی محمودی در ابتدا موضوعاتی را در رابطه با مسابقات معماری مطرح کردند، اینکه یکی دو سال است که آئین نامه منشور اخلاقی به وجود آمده است. پس وجود این بحث‌ها نشانگر این است که کار غیر اخلاقی در مسابقات انجام می‌شود. وی سپس اشاره کردند که سه بزرگوارای که سخنران هستند بارها داور بودند و تجربیات زیادی در زمینه داوری دارند. وی در ادامه به تجربیات منفی خود و دیگر عزیزان حاضر در جلسه در مسابقات معماری که در ایران برگزار شده است، پرداختند و به عقیده وی بهترین حالت مسابقه این بوده است که حداقل مسابقه‌ای برگزار شده و یک نفر، نفر اول و یک نفر دوم و گروه سوم را انتخاب کردند که دو پروژه نفر اول و دوم را با هم تلفیق کند! این بهترین حالت بوده که حداقل احترامی به آن نفر اول و دوم گذاشته‌اند. ولی کار نفر سوم خیلی سخت بوده که چگونه این دو دیدگاه را با هم تلفیق کند. وی در ادامه راجع رفتارهایی که از داورها سر می‌زند با اظهار تاسف توضیحاتی دارند.

آقای محمودی در آخر با تاکید بر این موضوع که برای داوری و قضاوت و نحوه قضاوت، هم بحث اخلاقی و هم بحث حرفه‌ای آن مدنظر است، سوالاتی مطرح کردند: چه تعهداتی داوران و چه تعهداتی کسانی که شرکت می‌کنند، دارند؟ قبل از انقلاب به چه صورت بوده است؟ در سراسر دنیا به چه شکل است؟ آیا این بحث فقط در معماری ضعیف شده یا در بقیه هنرها و حرفه‌ها مهم وجود دارد؟

سخنران اول خانم دکتر نسرين کاتب، خانم دکتر نسرين کاتب که حدود ۳۰ سال است که در دانشگاه‌ها همیشه در هئیت داوران، پایان نامه‌ها، مصاحبه دوره دکتری حضور داشتند اظهار تاسف کردند که عدم صداقت در این داوری‌ها چقدر می‌تواند زندگی یک نفر را زیر و رو کند.

وی ابتدا مقدمه ای راجع به اخلاق و ضرورت پایبندی به آن در علم پرداختند و سپس مواردی را که داوران باید به آن پایبند باشند مطرح کردند: بی طرفی در داوری، امانت داری، رازداری، پذیرش مسئولیت سرپرستی داوران از سوی پیشکسوتان (خانم کاتب به مسأله تجربه در داوری بسیار اعتقاد دارند) ، پرهیز از شتابزدگی و عجله وی با بیان دو اصل مفید بودن و عدالت، اظهار تاسف کردند که داوری اغلب با تعارف و دوستی سپری می‌شود. به عقیده وی، داوری نیز حرفه است و حرفه آموختنی و تجربه کسب کردنی می‌باشد.

سخنران دوم آقای دکتر جهانگیر درویش ، آقای دکتر جهانگیر درویش با بیان سه تجربه ای که داشتند به اخلاق حرفه‌ای در مسابقات پرداختند و نتیجه گیری کلی کردند:

یک تقوای حرفه‌ای است که نه فقط نه در مسابقات بلکه هر روز باید همراه ما باشد. اگر این تقوای حرفه‌ای را بفهمیم ، مسابقات هم درست می‌شود. چون خیلی از ما چه در مورد مسابقه ، چه پروژه نمی دانیم این تقوای حرفه ای چیست؟ من خیلی از مسابقات شرکت نکردم به دلیل اینکه یک مسابقه ای برگزار می‌شود و همه می‌دانند کی شرکت میکنند و داور کی هست. یک جورایی برنده از قبل مشخص است. بنابراین تقوای کاری وجود ندارد.

سخنران سوم آقای دکتر داریوش فرهود ، آقای دکتر داریوش فرهود داستان اخلاق را از دیدگاه ژنتیکی مطرح می‌کند

که به تدریج و در طی سالیان سال به صورت اکتسابی وارد genetic information ما شدند. ایرانی که در طول سالیان سال مورد تاخت و تاز بوده است. در زمان اسکندر، اعراب، مغول و بعد از آن صفویه، قاجار و... مورد حمله قرار گرفت. این مردم تمام اینها را پشت سر گذاشتند و یک سری صفات بد اخلاقی Epigenetic آنها شد. اخلاق به این ترتیب ژنتیکی شد. ریا و تزویر، تعارف و دروغ، ترس همه اینها از صفاتی است که ما به ارث می‌بریم. وی در ادامه به اتفاقات بزرگ اخیری که در ایران افتاد پرداختند که یکی از آنها انقلاب اسلامی بود. نفس انقلاب در همه جای دنیا خشونت و تخریب و ستیزه جویی و کشتن و غارت است. بعد آن باید آرام سازی می‌شد، که متأسفانه نشد. بعد از آن جنگ ۸ ساله شروع شد. جنگ خیلی بی اخلاقی‌ها را به وجود می‌آورد و هر کس به هر قیمتی شده می‌خواهد بماند. بعد از جنگ تحریم‌ها شروع شد که خیلی‌ها از آن نفع بردند. بعد از آن اقتصاد انبساطی شروع شد و بعضی مردم به صورت انفجاری پولدار شدند. بعد از آن اتفاقات دیگر... چه اتفاقاتی برای مردم افتاده است و کسی آن را اداره نکرد. هیچ کس به آنها اخلاق ندهد. به عقیده وی اگر می‌خواهید جهان اخلاقی بسازید اول از کشور خود شروع کنید، اگر نمی‌شود شهر خود را اخلاقی کنید، اگر نتوانستید محله خود و اگر نتوانستید خانه خود و اگر باز هم نتوانستید، خودتان را اخلاقی کنید.

آقای فرهود به ۴ اصلی که در پزشکی رایج است و همه مسائل را از همین ۴ اصل درست کردند، اشاره کردند:

- خود مختاری (Autonomy) : هر کس مختار باشد که کار خودش را انجام دهد و به اجبار نباشد.
- سودمندی به نفع دیگران (Beneficence): کاری که می‌کنیم به نفع دیگران باشد.
- نازیان مندی: به ضرر دیگران نباشد.
- عدالت و برابری

وی در آخر عنوان کردند که اخلاق جایی است که قانون تمام می‌شود. قانون خیلی جاها را نمی‌تواند تعریف کند. در آنجا اخلاق شروع می‌شود. این همان چیزی است که می‌گفتیم خدا با ما است، خدا ناظر است. اخلاق باید در وجودمان باشد.